

Fam. A. Markusse
1a, Impasse des Oiseaux
71320 Toulon-sur-Arroux
Frankrijk
Tel.: 0033 954416944

Januari 2020

Lieve familie en vrienden,
Wat kunnen er in zes maanden tijd veel onverwachte dingen gebeuren! En nu ik (Bram) erover nadenk is ons feitelijk niets buitengewoons overkomen...

Onze vorige brief (juli 2019) was nog niet bij u in de bus toen we werden opgeschrikt door slecht nieuws uit Nederland: één van mijn broers bleek ernstig ziek te zijn. Medische ingrepen konden geen keer brengen in het ziekteproces. Hij wilde nog graag (verlaat) zijn 70e verjaardag vieren met al z'n broers en zussen, want op zijn geboortedatum was dat er niet van gekomen. Zo hebben we in juli een rondvaart om het eiland van Dordrecht gemaakt, iets wat hij graag met ons allemaal wilde doen. Het was juist tijdens de hittegolf wat voor ons, gezonde mensen, al niet zo prettig was en voor hem moeilijk te verdragen. Vijf weken later waren we opnieuw in Nederland; voor zijn begrafenis. We zijn allen getroost door het mooie getuigenis van zijn geloofsvertrouwen. Hij wist aan wie hij zich had toevertrouwd en dat Jezus hem verwachtte.

In juli schreef ik u dat we een kandidaat hadden voor de post van directeur van ECM-Frankrijk. De aannemingsprocedure is vlot verlopen: goede referenties, positieve contacten, enthousiasme voor de zending en per 16 september werd de nieuwe directrice aangesteld. Omdat de kandidate in deze functie geen ervaring had, voorzagen we als bestuur in een goede begeleiding in de beginperiode met een proeftijd van zes maanden. Bovendien zou er na drie maanden een eerste evaluatie plaatsvinden. Helaas hebben we bij dit gesprek moeten besluiten om de proefperiode af te breken. Dit is voor ons als bestuur een grote teleurstelling. We waren ons bewust van de risico's en de lacunes in kennis en ervaring bij deze dame en dachten dit te kunnen opvangen door een goede begeleiding. Helaas bleek dat de basis om verder samen te werken onvoldoende was.

Hoe nu verder? Het bestuur heeft, door de feestdagen, nog niet opnieuw kunnen vergaderen. We hebben misschien ook wat tijd nodig om de teleurstelling te verwerken. Over drie weken komen

we bij elkaar om de algemene jaarvergadering voor te bereiden. Dat is ook het moment waarop men niet alleen achterom kijkt, maar ook vooruit ziet. Op z'n minst wat betreft het komende jaar. Er zijn dan ook bestuursverkiezingen. Mijn termijn is afgelopen en ik had al aangekondigd dat ik me niet opnieuw verkiesbaar stel. Met mijn 79 jaar lijkt het me beter plaats te maken voor jongere krachten, maar die moeten we nog vinden...

In de afgelopen maanden heb ik verschillende keren gepreekt in Montceau-les-Mines. De kerkelijke situatie is niet veranderd in onze omgeving. In de evangelische gemeente is er een begin van betere coördinatie en dat is verheugend. In de protestantse gemeente neigt men er meer naar het aantal samenkomsten te verminderen. Voortaan is er nog maar één dienst per maand in Le Creusot. Het is te begrijpen: minder werk voor de kerkenraad bij gebrek aan een predikant, maar is het een oplossing?

Gehoorapparaten

Heel hartelijk dank aan ieder van jullie die heeft bijgedragen voor onze gehoorapparaten. We hebben al een afspraak gemaakt met de audicien.

Anne-Marie schrijft:

1) Zoals ieder jaar rond Kerst zie je in ons dorp op verschillende plaatsen een soort verlichte pijlen hangen. Die zijn me nog nooit zo sterk opgevallen als dit jaar. Ik zie er wegwijzers in. Maar in welke richting wijzen ze? Richting Mattheüs 2,2? Dat verwacht ik jammer genoeg niet... Omdat ze, ergens aan het begin van onze jaartelling zijn STER hebben gezien

boven Bethlehem, reist een groepje Magiërs vanuit het "Oosten" richting Palestina. Ze willen de pasgeboren Koning gaan aanbidden. De waarde van de cadeaus die ze voor hem meebrengen, suggereert dat ze hebben begrepen dat dit kind in de toekomst een heel bijzondere, grote koning zal worden. *Maar hoe weten ze dat? En hoe zit dat met die ster?*

2) De laatste tijd hebben we een paar keer erg genoten van mooie, oude muziek, van eind-1600/begin-1700. Alles gespeeld op authentieke instrumenten van die tijd: luit, viola da gamba, orgel, diverse oude blaasinstrumenten (echt iets voor oudjes als wij (grijns!)). Het interessante was dat de solisten allemaal jong waren. Heel wat jonge musici herontdekken oude componisten en hun instrumenten en specialiseren zich erin. Een jonge Portugese solist, blazer op allerlei oude Portugese instrumenten en bovendien bespeler van bijzonder slagwerk, had er zelfs een doctorstitel mee behaald in Parijs. Tijdens de pauze van één van die concerten neusde ik een beetje rond en ontdekte in een hoek een boekentafeltje. Op het eerste gezicht dacht ik: "Niet veel bijzonders". Maar toen viel m'n oog op een bescheiden uitzienend boekje: "Les symboles chrétiens primitifs". De Antieke Christelijke Symbolen, pocketformaat. Negen hoofdstukken kleine letters in honderdtweënzestig bladzijden geperst. De titel sprak me aan, de auteur ook: Jean Daniélou (1905 - 1974) was lid van de Académie française in Parijs. Je moet belangrijke boeken hebben geschreven, wil je in dit beroemde organisme worden verkozen. De leden

maken samen uit welke woorden in de nieuwe woordenboeken mogen verschijnen. Daniélou was kardinaal en professor aan de theologische faculteit van het Institut Catholique in Parijs. Hij had zich gespecialiseerd in de kennis van de vroeg Joods-Christelijke Kerk en had daarom, logischerwijze, bovendien vergelijkende godsdiensten gestudeerd. Zijn werk kan baanbrekend worden genoemd: hij heeft zijn hele leven gewijd aan het vergaren van meer kennis en begrip van dit Joods-Christelijke milieu uit lang vervlogen tijden.

In en kort na de periode van de ooggetuigen, apostelen en andere discipelen van Jezus, bestond het Nieuwe Testament in de huidige vorm nog niet. Als je daarom nu in het N.T. leest: "zoals de Schrift zegt", is het belangrijk te weten dat "de Schrift" op het O.T. slaat. In de jonge kerken waren al wel zgn.

"Testimonia" in gebruik. *Wat waren dat?* Zoals we weten heeft Jezus in zijn openbare jaren op aarde o.a. zijn discipelen gekozen, onderwezen, gevormd en voorgeleefd. Kortgezegd, klaargemaakt voor hun toekomstige zendingstaak. Pas na zijn opstanding en de komst van Gods Heilige Geest over hen, hebben ze voluit begrepen, dat, en hoe alles in "Tenach" in het Oude Testament betrekking had op Jezus de Christus, de beloofde Messias van Israël en voor alle volken. Er zijn Schriftgeleerden, "Schrijvers", mee begonnen de prediking van de apostelen op te schrijven. Zo zijn er bundels in omloop gekomen met "Testimonia". Gedeelten van het Oude Testament voorzien van hun Messiaanse uitleg: *Hoe is Jezus aanwezig in Tenach, in de OT-ische Schriften?*

De tekstkeuzen van de verschillende Testimonia waren niet automatisch bij allemaal gelijk. Maar de belangrijkste Messiaanse teksten waren meestal wel in alle te vinden. De vroege kerkvaders en predikers, de opvolgers van de apostelen, hebben het onderwijs en de prediking van het Evangelie voortgezet en daarbij gebruik gemaakt van die "Testimonia" die zij tot hun beschikking hadden. Zij hadden de prediking van de apostelen nog gehoord en stonden bovendien bekend als serieuze en betrouwbare christenen. Vandaar dat ze worden aangeduid als de Apostolische Vaders en dat je vertrouwen kon hebben in hun onderwijs. Dankzij de schat aan oude documenten, die sinds het begin van de 20e eeuw is gevonden in de grotten van Qumran, aan de Westkant van de Dode Zee, gaat de bijbel-wetenschap nog steeds stapje voor stapje vooruit (lang niet al het gevonden materiaal is ondertussen geordend, vertaald en bestudeerd; dat enorme werk zal nog jaren in beslag nemen). Bekende Testimonia, die al lang in gebruik waren bij de Apostolische Vaders, zijn door Daniélou en anderen bestudeerd en vergeleken met de veel oudere documenten uit Qumran. Deze laatste hebben ook tot dan toe onbekende Testimonia aan het licht gebracht.

Zouden al deze veel oudere Qumran-teksten de betrouwbaarheid aantonen van de recentere, die al eeuwen in gebruik waren? Het moet spannend zijn geweest voor de wetenschappers. Jean Daniélou moet wel erg blij zijn geweest, toen hij die vraag bevestigend kon beantwoorden, nog voor hij op 69-jarige leeftijd is overleden.

Een voorbeeld dat antwoord geeft op de vraag onder 1): Numeri 24:17 (zie Num. 22-24) Balak, de koning van Moab, is doodsbang. Is zijn buurvolk niet net verslagen door Israël? Hij bedenkt een list en roept de hulp in van de priester/ magiër Bileam, die hij uit het Oosten laat komen. Waarschijnlijk uit Mesopotamië. Bileam staat daar zeer hoog

aangeschreven onder zijn leerlingen; de andere priesters/magiërs. Komen zijn voorspellingen niet bijna altijd uit? Balak verzoekt hem Israël te vervloeken, en belooft ruime betaling. Maar God laat hem niet z'n gang gaan. In plaats van een vervloeking, legt hij Bileam een zegen over Israël in de mond en veroordeling en vloek over de omringende volken. Die zegen begint als volgt: *“Een STER gaat uit van Jacob, en een SCEPTER komt op uit Israël”*. Een paar verzen verder lezen we: *“Uit Jacob komt iemand voort die zal regeren...”* Deze belangrijke Messiaanse tekst is aanwezig in de meeste Testimonia, maar ook in vrijwel al het bestudeerde Qumran-materiaal. Ruim 1400 jaar voor onze jaartelling was deze profetie nog ver van zijn vervulling ! Dat staat duidelijk in de tekst ! *Maar rond -6 (min zes), toen, eeuwen later, andere magiërs het licht van een bijzondere ster zagen stralen boven Bethlehem?* Al in de oudste tijden werd deze profetie van Bileam in verband gebracht met Mattheüs 2:2. Zowel in Matth.2:2 als in Num.24:17 en 19 is er sprake van een ster. In die streken werden koningen wel met de term ster betiteld. En in beide teksten is er sprake van magiërs. Zo staan we voor twee analogieën: De ster en de magiërs.

De kerkvader Origines schrijft i.v.m. Mattheüs 2 vers 2: *“Toen de magiërs een teken van God zagen aan de hemel, wilden ze de betekenis ervan kennen. Ik denk dat ze op de hoogte waren van de profetieën van Bileam”*. En verderop: *“Als Mozes de profetieën van Bileam in de heilige boeken heeft opgetekend, hoeveel te meer reden is er dan dat de inwoners van Mesopotamië, waarbij hij zo in aanzien was, zijn profetieën kennen.”*

Er zijn nog veel andere teksten waarin een verband wordt gelegd tussen Numeri 24:17 en Mattheüs 2:2. Zo schrijft Ignatius van Antiochië: *“...Aan de hemel straalde een ster veel feller dan alle andere, en haar licht was onuitsprekelijk en het nieuwe in haar was verbazingwekkend, en alle andere sterren met de zon en de maan vormden zich als een koor rond de ster. En ze waren ontsteld en vroegen zich af waar deze nieuwe ster, die zo verschillend was van henzelf, vandaan kwam. Toen werd alle magie en alles wat met kwaad te maken had, vernietigd, de onwetendheid weggedaan, en het “oude koninkrijk” verwoest.”* Hierbij zal ik het laten. Hoewel er nog veel andere teksten uit andere documenten genoemd kunnen worden. Ik denk trouwens dat jullie het antwoord op mijn vraag aan het begin van dit epistel zelf al hebben bedacht.

Voor ieder van jullie onze beste zegenwensen voor 2020 en een heel hartelijke groet,

Bram en Anne-Marie Markusse

Bram en Anne-Marie Markusse zijn financieel deels afhankelijk van giften. U kunt hen steunen door een gift over te maken via <http://www.ecmnederland.nl/geven> of via IBAN NL02INGB0000254997 t.n.v. Stichting ECM-Nederland, Deventer o.v.v. **“Fam. Markusse”**.

European Christian Mission (ECM) is een internationale en interkerkelijke zendingsorganisatie, met als doel gemeenten stichten in Europa: dé missionaire strategie in het meest uitdagende continent voor christenen vandaag. Evangeliseren, discipelen maken en leiders trainen zijn daarom sinds 1904 kernbegrippen bij ons.

ECM is voor haar werk afhankelijk van giften. ECM-Nederland is deelnemer van de EZA en de EA en is een ANBI-erkende instelling. Giften zijn daarom belasting aftrekbaar.

ECM-Nederland - Postbus 861 - 7400 AW Deventer Nederland - 0570-637537

ecmnederland@ecmi.org - www.ecmnederland.nl